

DOSSIER

Hippocrates

VROEG(ER) OPSPOREN VAN ARTRITIS PSORIATICA

“Bij welke mensen met psoriasis is de kans het grootst dat zij artritis psoriatica ontwikkelen? En onder welke voorwaarden zijn mensen met psoriasis bereid om preventief medicijnen te gebruiken om dit te voorkomen?” Sam Groothuizen, arts-onderzoeker in de onderzoeksgroep van reumatoloog Marleen van de Sande, in het Amsterdam UMC, heeft geholpen om het grote Europese onderzoek HIPPOCRATES Prospectieve Observatieve Studie (HPOS) voor Nederland op te zetten. “We zoeken naar risicofactoren voor artritis psoriatica.”

“Als we de aandoening eerder herkennen en het beloop van de ziekte beter kunnen inschatten, kunnen we de kwaliteit van leven van mensen met artritis psoriatica enorm verbeteren”, vertelt Groothuizen. “Het uiteindelijke doel is het ontstaan van artritis psoriatica te voorkomen.”

Wel psoriasis, nog geen artritis?

Het onderzoek heeft een grote omvang: 25.000 patiënten met psoriasis uit twaalf Europese landen gaan eraan deelnemen. “Alleen met deze grote aantallen kun je gericht voorspellend onderzoek uitvoeren”, licht Groothuizen toe. “We volgen alle deelnemers en kijken welke kenmerken mensen met psoriasis, die artritis psoriatica ontwikkelen, gemeen hebben.”

Er worden nog mensen met psoriasis gezocht die bereid zijn om deel te nemen aan het onderzoek. Groothuizen: “Belangrijk is dat mensen met artritis psoriatica ook navraag doen bij hun familieleden, die wel psoriasis hebben, maar nog geen artritis. Zij behoren tot de doelgroep van het HPOS onderzoek.”

Vroege opsporing

Ongeveer 2,5 procent van de Nederlandse bevolking heeft psoriasis. Ongeveer een derde daarvan ontwikkelt artritis psoriatica. Het gaat om evenveel mannen als vrouwen, van alle leeftijden. Al krijgen de meeste mensen deze aandoening rond middelbare leeftijd. Als je er vroeg bij bent, kan het mogelijk zijn de progressie van de ziekte te vertragen en gewrichtsschade te minimaliseren. Daarom is het belangrijk om de ziekte zo vroeg mogelijk te kunnen herkennen. “Aan vroege opsporing zitten wel wat haken en ogen”, geeft Groothuizen toe. “Er is nog geen preventieve behandeling beschikbaar, dus we kunnen artritis psoriatica op dit moment nog niet voorkomen. Rond preventie spelen ook andere

zaken mee, zoals: wil je wel weten of je een extra verhoogd risico loopt op een ziekte? Ook bij een eventuele preventieve therapie zou er een risico op bijwerkingen kunnen zijn. En het is voor de uiteindelijke toepassing belangrijk dat de preventieve interventie kosteneffectief is. Binnen het HPOS onderzoek zullen we eerst onderzoeken wie nu het hoogste risico heeft om artritis psoriatica te ontwikkelen”.

Risicofactoren op artritis psoriatica

Een verhoogd risico op artritis psoriatica hebben mensen met psoriasis die ook een eerstegraads familielid hebben met artritis psoriatica. Ook speelt de ernst van psoriasis mee. Andere bekende risicofactoren zijn nagelpsoriasis en overgewicht. “We kijken behalve naar deze bekende risicofactoren ook naar vele andere om er achter te komen hoe zwaar deze factoren meewegen in de ontwikkeling van artritis psoriatica. Ook kunnen we aan de hand daarvan de ontwikkeling van deze aandoening zo goed mogelijk voorspellen.”

Grote bereidheid

Het einddoel is natuurlijk om artritis psoriatica te kunnen voorkomen. Er is eerder onderzoek gedaan om te kijken of mensen met psoriasis bereid zijn om eventueel preventieve therapie te starten. “Die bereidheid blijkt groot te zijn, zagen we in de resultaten. Mensen zijn zelfs bereid om preventieve therapie te starten ook als er een kans is op bijwerkingen.”

Een preventief medicijn is er nog niet. Een ander onderzoek bekijkt welke processen in het lichaam leiden tot het ontwikkelen van artritis psoriatica en welke van deze processen mogelijk een goed aangrijpingspunt van preventieve behandeling zijn. “Zo komen we aardig in de

HIPPOCRATES

De HPOS studie is onderdeel van het HIPPOCRATES consortium, een groter onderzoeksverband dat onderzoek doet naar artritis psoriatica: zo willen we artritis psoriatica eerder kunnen diagnosticeren, het ontwikkelen van artritis psoriatica kunnen voorspellen, schade op de lange termijn voorkomen en de behandelmogelijkheden verbeteren.

DOE MEE!

HPOS is een omvangrijk onderzoek dat belangrijke gezondheidswinst kan opleveren. Heb je psoriasis (zonder artritis psoriatica) of een familielid met psoriasis? Ben je bereid drie jaar lang elk half jaar online een vragenlijst in te vullen? Geef je dan op! Doe dat via <https://hpos.study/>. Op deze website staat nog meer (Nederlandstalige) informatie.

error!", constateert Groothuizen. Hij wijst erop dat het kan gaan om nieuwe medicijnen of al bestaande. "Er is nu net een onderzoek gestart waarin wordt gekeken of een biological misschien het ontstaan van artritis psoriatica kan stoppen, maar er zijn nog geen resultaten van placebo-gecontroleerde studies".

HPOS

De HPOS studie is een grote Europese studie, waarbij mensen met psoriasis gedurende drie jaar worden gevolgd en online vragenlijsten invullen. Op deze manier willen de onderzoekers erachter komen welke mensen met psoriasis de grootste kans hebben om artritis psoriatica te ontwikkelen.

Arts-onderzoeker Sam Groothuizen: "Mensen zijn zelfs bereid om preventieve therapie te starten ook als er een kans is op bijwerkingen."

NOORTJE KRIKHAAS

